

LAUSUNTO

16.11.2015

Eduskunnan sivistysvaliokunnalle

HE 77/2015

Lausunto eduskunnan sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

SYL kiittää eduskunnan sivistysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta ja kunnioittavasti lausuu seuraavaa.

Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelma

SYL pitää suunnitelmaa koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman lakkauttamisesta valitettavana. Koulutuksen järjestäjien ja muiden sidosryhmien kannalta on tärkeää, että Suomen koulutuspolitiikkaa ohjataan hallituskauden aikana selkeällä, läpinäkyvällä ja helposti seurattavalla tavalla. Nykyinen hallitusohjelma ja kärkihankkeet ovat ohjaukseen riittämättömiä, varsinkin tilanteessa, jossa koulutukseen kohdistetaan ennätysuuria leikkauksia.

Koulutusvienti

SYL ymmärtää, että korkeakoulut ovat kohdanneet lainsäädännöllisiä esteitä koulutusviennissä, mutta ei voi hyväksyä 9§:n muuttamista siten, että tosiasiassa koulutuksen kustannukset säilytetään yksilön maksettaviksi.

SYL vastustaa lukuvuosimaksujen käyttöönottoa

SYL ei voi missään tapauksessa hyväksyä yliopistolakiin lisättävää 10§:ä ja ammattikorkeakoululakiin lisättävää 13 a §:ä. SYL vastustaa lukuvuosimaksujen käyttöönottoa EU/ETA-maiden ulkopuolisille opiskelijoille voimakkaasti, koska ne vaarantavat maksuttoman koulutuksen periaatteen ja ovat sekä korkeakoulujen rahoituksen että suomalaisen kansantalouden näkökulmasta kestämättömiä. SYL ihmettelee hallituksen linjaa tehdä maksuista pakolliset.

Maksuttoman koulutuksen periaate

Lukuvuosimaksujen käyttöönotto vaarantaa suomalaisen tasa-arvoisen ja saavutettavan koulutuksen kulmakiven eli maksuttoman koulutuksen periaatteen. SYL on erittäin huolestunut diskurssin muutoksesta, joka liittyy koulutuksen kaupallistamiseen. Vaikka puolueet vakuuttavat koulutuksen säilyvän maksuttomana suomalaisille opiskelijoille, ovat puheet rahoituspohjan laajentamisesta levinneet koskemaan myös suomalaisia opiskelijoita. Tämä nähtiin jopa eduskunnan lähetekeskustelussa tiistaina 10.11.2015.

Koulutusviennin ja kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden erot

Kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden rinnastaminen koulutusvientiin on erittäin kyseenalaista. Poliitikot, virkamiehet tai korkeakoulujen johtokaan eivät ilmeisesti ole selvillä, milloin puhutaan koulutusviennistä ja milloin normaalista kv-liikkuvuudesta. SYL haluaisikin selvyyden siihen, määritelläänkö kansainvälisten opiskelijoiden maksullinen tutkintokoulutus koulutusvienniksi vai ei. Mikäli määritellään, on täysin kestämatöntä, että korkeakoulut käyttävät siihen perusrahoitusta. Maksullisen koulutuksen järjestäminen ei saa olla pois korkeakoulujen perustoiminnasta. Tiede ja tutkimukseen perustuva ylin opetus on luonteeltaan ja perustaltaan kansainvälistä. Suomalaiset yliopistot eivät elä ja hengitä ilman kansainvälistä opiskelija- tutkija ja opettajaliikkuvuutta, joka ollaan nyt vaarantamassa. Kansainvälisyys palvelee myös suomalaista opiskelijoita. kuten verrokkimaissa Ruotsissa ja Tanskassa lukukausimaksujen käyttöönottoa seurasi opiskelijamäärien romahtaminen jopa 80 prosenttia.

Yliopistojen rahoitus

SYL pelkää, että lukukausimaksujen käyttöönotto tilanteessa, jossa yliopistoihin on kohdistettu valtavat rahoitusleikkaukset, lisäävät niiden taloudellista ahdinkoa. Hallituksen esityksessä puhutaan harhaanjohtavasti korkeakouluille tulevasta tuotoista, kun tosiasiaa, ainakin ensimmäisten vuosien aikana, maksujen implementoinnista tulee yliopistoille kustannuksia. Kaavailtujen säästöjen valossa, lukukausimaksujen käyttöönotto tulee aiheuttamaan kohtuuttoman taloudellisen taakan korkeakouluille markkinointikustannusten ja stipendijärjestelmien aiheuttaman byrokratian vuoksi. SYL ihmettelee hallituksen linjaa tehdä maksuista pakolliset. Kun tiedämme, että kansainväliset opiskelijat tuovat kulutuksen muodossa myös tuloja kansantalouteemme, on päätös vielä käsittämättömämpi.

Lain vaikutusten seuranta ja arviointi

SYL haluaa korostaa, kuinka tärkeää näin ison koulutuspoliittisen paradigman muutoksen yhteydessä on huolellisesti seurata ja arvioida lain vaikutukset laajasti. SYL tuo asiantuntemuksensa mielellään arviointiryhmän työhön.

Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry.

Jari Järvenpää
puheenjohtaja

Juha Töyrylä
pääsihteri

Lisätietoja: koulutuspoliittinen sihteeri Niina Jurva (041 515 223, [niina.jurva\(a\)syl.fi](mailto:niina.jurva(a)syl.fi))